

KIS-445 – Br. gwigour

(GP da GE – 19 10 93)

A-zivout Br. *gwigour (krBr. *guygourr*) setu an notenn bet savet gant Fleuriot (ÉC 12/2 1970/71 720) en e zanevellskrid a “M. R. HEMON [sic] et M. Gw. LE MENN, *Les fragments de la Destruction de Jérusalem et des Amours du vieillard*” (p. 716) :

Le mot *guygourr* est le même que celui du Vocabularium Cornicum *guicgur* "mercator". Pour désigner le "marchand" le brittonique du sud-ouest (breton-cornique) avait anciennement deux termes : l'un était "l'homme du vicus", du *gwik* (cf. *Hen-vic*, *Guic-lan*, etc.); l'autre était "l'homme du marché" bret. *marc'hadour*, corn. *marghador*. Peut-être est-ce le même mot écrit *quygourr* qui se rencontre p. 174, n° 377bis, *guy-* et *quy-* sont bien difficiles à distinguer dans les mss des xve- xvie s.

Hervez Pell.ms. 796, e ve ar ger diwezhañ man un adstumm da *kigher*, ‘Boucher qui tûe les bêtes et en vend la chair pour manger. pl *kigherien*’. Rak skrivañ a ra : ‘Je trouve dans la Destr. de Jerus. *Quygourr*, qui se prononce Ki gourr pour *kigher* ou *kigheur*’. Ne ro kendestenn ebet ha marteze a-walc'h, evel “M. Hémon” da c'houde, ne gomprenas ket Jer. 166. Ali ven gant Fleuriot enta. Sklaer tre eo an arroudenn pa zegemerer ster “marc'hadour” *uel sim.* :

Quemeret treut ha bourr | ha pan duy an guygourr | ez talvez pep fourayg
(ur werzenn hepken, 18 troadenn enni, o tibennglotañ gant *astayg*).

A-zivout an hengerneveg, ez eilskrivan ar pezh a ro E. Van Tassel Graves OCV 126 :

267 mercator ... negotiator *guicgur* merchant, trader
Ael mercator ... negotiator mangere

This is probably to be emended to **guicor* (as suggested by Loth, *MLLB*) in view of MC *guickur* ; pl. *guycoryon* PD 331, *guykcoryon* PD 1304, where the agency-ending is certainly *-or*. Pedersen, *VKG* I, p. 422 suggested derivation from **guig+Zur*, with provection giving [*guikur*], but this is historically impossible. The OC *guic-* is from Latin *vicus* "street, quarter,"

but in W. *gwig* is "lodge in wood, wood," never "village, dwelling," and the OC appears to mean "trader, peddler," rather than "town merchant."

Nance gives ModC *gwycor*, pl. *gwycoryon*.

Evit kement a onn ez eus ur skouer a'r ger en unander e krKn. :

Arte Iudas ow tryle * gwan wecor nyn geve par [PA 40]

'Judaz adarre o tont en-dro — n'en doa ket e bar evel brizh varc'hadour'
hag ur skouer e dKn. : *gwickur hen* e GB (ne'm eus ket an arroud resis) 'ur marc'hadour kozh'.

Anat eo e teu al liesterioù *-oryon* diwar un unander bet kredet "-or". Hogen, pa seller ouzh PHC Ken George 146 ha 155h. e verzher e vez /o/| dibouez skrivet <o e> e PA ha <o a> GB ; hogen /u/ dibouez a vez skrivet <o oy u> PA ha <u y e a> GB. Dres ar pezh hon eus aman. Setu perak e kav din ned eo l <-oryon> nemet un adstummadur hag e ranker sellet ouzh hKn. <-ur> evel diles, dres evel ma lavare Pedersen hag ivez Loth MLLB : 'le mot du voc. corn. *gwic-gwr*' [sic !] na c'halle soñjal met e Kb. *gwflr* daoust d'a skriv Graves.

Diaesoc'h eo kudenn ar Kb. Da gentañ, hervez GPC 1657, ez eo testeniekat diwezat (1592) ar ger ha *gwigwr* e stumm ; hogen diwezatoc'h e kejer gant ar stumm *gwic[c]wr* hag ur steriegezh dismegañsus un tamm ('pedlar, hawker') ha ne hañval ket bezañ pe bezañ bet gwall arveret. Anavezetoc'h e ve ar c'henaizadoù *edwica* (a-c'houde Sion Cent) 'hawk, peddle, forestall (market), engross, extort' hag *edwicwr* 'pedlar, huckster ; forestaller ; extortioner' (abaoe 1770 hepken, GPC 1169).

Da'm soñj e ranker loc'hañ diouzh *u"#cus + uiro-*. Da eveshaat eo e ranker reiñ da *u"#cus* neket e ster skolek 'karter(-kêr) ; bourc'h', hogen un a'r re a gaver e krennlatin : 'merchants' settlement, trading town' testeniekat abaoe Liudgerus 809 (J.F. Niermeyer, *Mediae Latinitatis Lexicon Minus* 1099). Diwezat a-walc'h enta e tle bezañ bet savet ar ger. Ha ma vije bet breizhveurek e orin e c'hortojed ktKb/Kn/Br. **Wiggur* > **gwickur*, hogen, war-dro an 9. ktvl. e voe savet rag-eeun dre stagañ ouzh /gwig/ an deveradenn /-ur/ evit merkañ an anv gweredour, ha hi chomet bev betek hon prantad ; ahane an hKn. *gwickur*, distilhet /gwigur/ nep mar, koshañ stumm ar rKb. *gwigwr* ha krBr. *guygourr*. Anat eo e voe /g/ e Br. kenave dre'n arbenn an denanvenn *Guigourel* a anavezomp mat. En enep, er broioù dindan hol ar saozneg e vez boas an hSz. *w"#c* > nSz. *wick* el leanvennoù hepken, hogen bev en e-hunan e krSz. hag e teodyezhoù Sz. betek breman (Onions, *Oxf. Dict. of Engl. Et.* 1005). Diwar heman e voe savet ar mesk'herioù krKn. **gwecor* ha rKb. *gwickwr* diwar stagañ an deveradenn /-ur/. Ar pezh en prou anat eo e chomas /i/ hebouez evel [i] e krKn. hogen

an /i/ Sz. a veze digoroc'h, ahann hervezon ar skrivad krKn. <e>. A'l La *u''#cus* e teue an hSz. *w''#c*, evel an hFz. [frizeg] *w''#k* (Holtausen, Altfr. Wtb. 130), hAi. [izelalamaneg = sakseg] *w''#k* (hag ahann Nd. *wijk*). hAu. *w''^h*, krAu. *w''^ch(bilde)*, nAu. *Weich(bild)* 'Außenbezirk' (Kluge/Seebold, Et. Wtb. d. deutsch. Spr. 782), hogen ar Go. *weihs* /wi:xs/ zo germanek rik ha diwar IE. **u9e/oik-* evel hIn. *ve@sa@-Gr. Ūoi'ko~*, La. *u''#cus* hag e keltieg krIw. *fial*, Kb. *gwflyl, annw^yl* (< kKt. **u9e#lo-* < Ie. *u9eik-s-lo-*) (Feist, Vergl. Wtb. d. got. Spr. 558 ; O'Rahilly, *Celtica* 1/2 1950, 365-369).